

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetések helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethet: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautó szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, lejárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlittér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é. Félre 6 frt. o. é. Évfolyamra 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

Fogaras, jul. 8. 1873.

Quo usque tandem
abutere patientia nostra?

Fogaras vidéke ma egy új korszakba lépett, mert újon kinevezett főkapitánya mainap iktatottat be főispáni méltóságába.

Tudvalevőleg a vidéki bizottmányok régebbi kormányellenes magatartása különösen a vidék országgyűlési képviselői és hivatalos pecsétje tárgyában hozott határozatai végremegőrték a belügyminister hosszútűrését, minnek következménye lőn az eddigi főkapitány eltávolítása, s a mai nap beiktatott új főkapitány kinevezése, valamint a fennebbi határozatok aláírt néhány hivatalnok állomasábolí felfüggesztése.

Uj főkapitányunk ő méltósága már a múlt csütörtökön az az folyó hó 3-án reggel érkezett városunkba. Ezen bevonulása azonban a legnagyobb csendben történt, minthogy ő maga már előre minden netaláni óvatok vagy tüntetések ellen ovakodott.

Tegnapra lévén a vidéki bizottmány egybe-hiva, tegnapelőtt fogadta ő méltósága a különböző testületek és hatóságok, valamint az itteni valásfelekezetek lelkeszeinek tisztelgeseit, ugyancsak az nap délután érkeztek meg küllő-megyei kedves vendégeink b. Bornemissza József és Kinizsi Pál urak, ugyisint Felső-fener-megyéből Csiki József barátunk.

Mindnyáján a legnagyobb feszültséggel, némelyek némi ággodalommal néztek a tegnap napon történeendő események elébe.

Tapintatos modoru új főkapitányunk a gyűlés megnyitása előtt előleges értekezletre hivta meg a bizottmány kitünőbb férfait, tudatva velök álláspontját, kinyilatkoztatva előttük a magas kormány intencióit és elszánt akarátját Fogarasvidéken a törvényes rendet helyreállítani, a törvénynek s a kormány rendeleteinek végre érvényt és tiszteletet szerezni, figyelmeztette az értekezlet tagjait a parlamentarismus és udvariasság szem előtt tartására, felhíva őket vele közösen arra működni, hogy a törvény mindenki által megtartassék.

Megértették-e a tisztelt bizottmányi tagok ő méltósága loyals szándékát, vagy nem tudták, avagy nem akarták azt felfogni és méltányolni? nehez meghatározni; állítólagos sérelmek hoztak fel bizonyos eljárások iránt; de ezen sérelmek némely lényegtelen alakszerűségekre vonatkoztak, névszerint, hogy a meghívó maganyelven küldetett ki a bizottmányi tagoknak.

A törvényben alapuló jogos kíváncsalnak figyelembe vételét a főkapitány megígérve az értekezletet bezárta.

11 órakor vidéki alkapitány Codru az egybegyűlt bizottmányi tagokat felszólítja a főkapitányt egy küdöttég által a gyűlésbe meghívni; de ennek ellene mondott ügyvéd Demsusan Aron, állítván: hogy a gyűlés még nincs megalakulva és követelte, hogy mindenek előtt a gyűlés az alkapitány elnöklete alatt alakuljon meg; egyuttal indítványozta: hogy miután ezen vidéken a jegyzőkönyvi nyelv kizárólag a román, s miután ennek mellőzésével a mai közgyűlései meghívások kizárólag magyar nyelven voltak szerkesztve, nyilvánítassék jelen bizottmányi gyűlés törvénytelennek, s az ezen eljárás elleni óvás beadása mellett, hivassék a bizottmány az alkapitány által román nyelven egy más napra újból egyjű.

Hiában figyelmeztette őt az alkapitány, hogy ez nem a mai discussio tárgya, hiába vette töle néhányszor a szót el, hiába kérte az alkotmány és törvény nevében a gyűlés méltóságát szem előtt tartani; mert a dacoromaniai eszmékkel tulterhelt rajongó feledve minden parlamentaris fogalmakat, feledve az illem szabályait, háta megett álló nyers tömegével a gyűlést Landsturmra aljasította le; azonban, midőn személyes szavazásra került a sor, miszerint indítványa a gyűlés törvénytelenné nyilvánítása és rögtöni feloszlatása iránt, — vagy ezzel szemben tisztí ügyész, ügyvéd Román János módosítványa: miszerint jövőre óvástétel mellett menyjenek a napi kérdésekre át — fogadtassék-e el, Demsusan indítványa kisebbségben maradt.

A reactionarius pártnak tudniillik szándoka az volt, hogy a vidéki bizottmány előbbi határozatait az országgyűlési képviselők jogosultságára, s a magyar hivatalos pecsétnek használására nézve megsemmisítői ministeri rendeletek felolvasása minden áron kijátszódassék, ha lehet a felsőbb helyről meghagyott felesketés is megfiusittassék.

A küdöttég által meghívott újon kinevezett főkapitány a teremben megjelen, hol lelkes öljenezések fogadtatott, s miután a gyűlés rendszeren megalakultnak nyilvánítottat a hivatali esküt magyar nyelven letette, s újból öljenezések között elnöki székét elfoglalta felolvasatván az eskü mintának román szövegét is; ezután a három hazai nyelven felolvasott velős beszédben esotelt a helyzetet, kijelölte saját álláspontját a magas kormányval és a bizottmányval szemben, ráutalt azon sajnálatos körülményre: hogy a közelmúltban történt események folytán ezen vidék politioai tekinélye a közvélemény előtt nagyon sokat vesztett, melyet hazafiai kötelességök a vidék képviselőinek jóvá tenni.

Kinyilatkoztatta, miként a vélemény szabad nyilvánítása alkotmányos országban nemcsak hogy megengedhetők, de sőt kívánatos is, ha az absolutismusba átmenni nem akarunk; de ezen szabad vélemény nyilvánításnak mindég a törvény korlátai között kell történnie; — mert a törvényhozás nem azért alkotta a szabad szólás és vélemény nyilvánítását, valamint az egyéni szabadságot védő szabadelvű törvényeket, hogy azok firmája alatt némely nyugtalankodók egyenesen az államhatalom ellen törjenek, felzavarják a belsöndet s polgártársaiknak politikai s egyéni szabadságát veszélyeztessék.

Intván a gyűlést újból is a törvények szigorú megtartására, arra hivta fel a bizottmány öszves tagjait: miszerint egyesített erővel s közakarattal igyekezzenek a törvényes rendet helyreállítani, — jelszavunk lévén: tisztelet a törvénynek. Eltette végre a koronás királyt s hazánk alkotmányát.

A jelen volt nagyszámu közönségre ezen alkotmányos irányu beszéd mély benyomást gyakorolt; de voltak sokan, kik azt célzatosnak tartván, ezekben ellenhatást szűlt.

A főkapitányi beszédre a vidéki főjegyző felelt értelmes rövid, román nyelven mondott beszédben; melynek végeztével a főkapitány a kitűzött sorrend szerint az ismeretes határozatokat megsemmisítői ministeri rendeletek felolvasását vette elő. Demsusan Aron azonban újból felelevenítve előbbi indítványát, annak rögtöni tárgyalását kívánta, pártolatva Mecean zernesti főesperest és Micu fogarasi érseki helyettes valamint Trincu felfüggesztett tisztviselő által.

A kivételes hatalommal felruházott főtisztnek nagy önmegtadadása került ezen hatalmát igénybe nem venni, s békétűrésének, férfias mérsékletének, s tapintatos higgadt magatartásának azok előtt különösen, kik őt régebbi idő óta szerencsések közelebről ismerni, oly kitünő jeleit adta, hogy a magas kormánynak személyében történt választása ezen nehéz állás betöltésére nézve, csak is méltányolható, s már a legelső alkalommal fényesen igazoltának látszik.

Még találkoztak néhány tekintélytelenebb szonokok, kik Demsusánt pártolva, mellette szólottak; azonban a főkapitány erélyesen megtagadva mindenkitől a további szólást, figyelmeztelte az illetőket elnöki hatalmára és felszólította a tisztí ügyészt, hogy a netalán még tovább is erőszakosan szólani kívánók ellen kötelességét teljesítse, a ministeri rendeletek azonnali haladéktalan felolvasását rendelte a főjegyzőnek; melyre Demsusan újabban óvást jelentve, pártjával egyutt a termet odahagyta,

követvén őt néhány kisebb hivatalnok is; mihelyt azonban a főkapitány ur a termet oda hagyott hivatalnokok névsorát a tisztí ügyésztől bekérte, látni lehetett, miként szalíngoznak az elveszett juhok rendre a terembe vissza.

Sajnálatra méltó emberek, kik félretelve az igazságot, a kormány iránti kötelességet, sőt saját jól felfogott érdeküket is, egy lázító beszédön megindulnak; ki azonkívül is dicsekedhetik azzal, hogy már az előtt három vidéki hivatalnokot hálójába kerítvén, ezek már most állomásaitól és fizetéseiktől felfüggesztve, reputatiojukat elvesztve, kegyelem kényerére vannak utalva.

A tisztí ügyész magatartását sem hagyhatjuk teljesen említetlenül; töle határozottabb fellépést vártunk mint a törvények örétől azon momentumban, midőn az alkapitány elnöklete alatti gyűlés oly zajossá vált volt.

Ily emberekkel aztán, kiket pártszenvedély a kormány intézkedéseivel szemben már annyiszor tanusított ellenszegülés a törvényhozás legszönteibb intézményei elleni ellenszenv, a magyar nemzet és állam iránti legyözhetlen gyűlölség, a rajongásig potentirozott nemzetiség önértzet, a soha ki nem elégíthető tulkövetelések chymaeraja vezérel, egy törvényhatóságot kormányozni nem lehet; ily emberekkel, kiknek sem az ildomról, sem a parlamentar formákról, sem a közügyek szabatos kezeléséről helyes képzelmiük nincs, egy szabályszerű komoly tanácskozást lejáratni lehetetlen; — s az ily tömeg még azt hiszi, hogy érette s képzelt jogaiért másoknak háttérbe kell voulniok azon egyszerű okból, hogy nem románok! Ohajtandó volna, hogy az őket eddig legyezgető kormány is végre átlassa, miként kedvezéseit méltatlanokra vesztegette, mert ezen embereket jobb utra téríteni nem lehet, ily tömeggel szemben csak is a törvény szigorú alkalmazása lehet a gyökéres orvoslát.

Elég sajnálatos, hogy bizonyos felülről éreztetett nyomás következtében az itteni Deákör megszűnt az lenni, a mire hivatal volt, elég sajnós, hogy az itteni magyar intelligencia már most merőben mellözve lévén, nincs támogatója a kormánynak és közegének ily tulkapások ellenében.

Küüllőmegyei vendégeink is méltan megbotránkoztak a minden ildomról és parlamentar alakszerűségről megsérő modor felett, mely a gyűlést jellemző, szép fogalmakkal indulhattak vissza megyéjökbe elbeszélni, hogy Fogaras-vidéke még nem ért meg az alkotmányos szabadság élvezetére.

Az elégtelenség eltávozta után a bennmaradtak előtt felolvasattak a kormány rendeletei, melyek a fenerintett bizottmányi határozatokat megsemmisítik s a kötelességét mellözött tisztí ügyész magatartását megörökíti.

Kossy Sándor bizottmányi tag indítványára a két nyelven felolvasott m. rendeletek tudásul vétetni határozattak.

Ez alkalommal meglepetésünket kell az iránt kifejeznünk, hogy a két román főp. zernesti főesperes Mecean és fogarasi érseki helyettes Micu, kik, különösen előbbi, tudvalevőleg mint activista, Demsusánnak és pártjának mindig politicoi ellentéte volt, ez alkalommal őt követve, véle egyutt távoztak el agyűlésből.

Fennebbi határozat-hozatal után főkapitány ur ő méltósága a mai gyűlést bezárván, a gyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére a bizottmányt ma reggeli 9 órára egybehitte. Ezt követte a főkapitány által adott diszebed, melyen a bizottmányon kívül a vidéki hivatalnoki kar, a királyi törvényszék, a kir. honvéd hadsereg, a városi tanács és képviselő, a kir. méntelep igazgatóság, a vallásfelekezetek lelkeszei, s más egyes személyiségek voltak képviselve.

A lelkes felköszöntéseket megelőzte a főkapitány részéről a király ő felségére s a felséges királyi családra mondott pohárköszöntés, azután Codru Dragusan alkapitány eltette az öszves kormánnyt s névszerint a belügyminister ur ő nagyméltóságát román nyelven, tisztí ügyész Román János eltette újon kinevezett főkapitányunkat románul; atyai gondosságbába különösen ajánlván a népnevelést s a népiskolák ápolását, főkapitány ő méltósága a vidéki bizottmányra emelt poharat s annak újjá születése szükségességét hangsúlyozta, törvényszéki elnök Keul József a Küüllőmegyéből átrándult kedves vendégeket ödvözölte, felfejtve miként nevezett megye és vidékünk között nem-

csak azon közelebbi viszony létezik, hogy havasaink mikénti magaviseletétől függ gyakran az ottani borteremés minősége, hanem az is, hogy azon megye egyik kitünő fiát adta légyen át ezen vidéknek a tisztelt főkapitány ur személyében, királyi törvényszéki tanácsos Bisztrai Károly a kegyelet érzületének szentelt néhány szót, lelkesülő szavakban festvén a szülőföld iránti nemcs vonzalmat, feltárta a történelem lapjait, lelki szemei előtt vonultatva át azon eseményeket, melyek emléke Fogaras multjához van fűzve s eltette végre ezen vendégszerető város nemes tanácsát, képviselő testületét és öszves polgárságát.

De bármily lelkes volt is a beszéd és szonoklat, bármennyire hatott légyen is az a kedelyekre; a képviselő testületet és öszves polgárságot igen, de a tanácsot nem akarták éltetni, inkább élteték magát a szonokot. Miért? némely furfangosok e kérdésre küüllőbféle feleleteket adnának s adtak is, de ezek felsorolása jelen tudósításunk tárgyát nem képezheti.

Helvét hitü lelkes Pánczél Károly a kir. honvéd hadsereget s annak jelen volt tisztjait él ette. Pap Gridan szolgabíró a mezsei gazdákat és földmivelőket, Könczey Károly kir. ügyész főkapitányunk köztiszteletben álló édes atyát Fogaras vidék egykori, jelenleg Csikszék egyik országgyűlési követét éltette, kir. törvényszéki tanácsos Barabás József a jó ügyért mai nap magokat kitett román nemzetiségű mártírokra, Kossy Sándor a nagy honfiakra, Deák Ferenczre Ghyczy és Tisza Kálmánra emelték poharat.

Városi readörfőnök Ferenczi az előteremben működő városi zenekarnak megparanosolván, hogy a magyar beszédek után magyar dalok, s a román köszöntések után román darabok zenéltsenek, mindkét nemzetiség egyenjoguságának e tekintetben elég tételtet.

Voltak vidám toásztok is, melyeket Nagy József barátunk hallatott s melyekkel az egész asztali kört megnevettette, például:

Siede la masa un domu mare
Cunoste pe jel ficare
Nu varie ungureste nici un modru,
Se traseske Domnu Capitanu Codru.

magyarul:

Az asztalnál egy nagy ur ül
Ismerik őt kívül-b-lől
Magyarul beszélni nem tud,
Tartsa meg az ég Codrut.

A kedelyes társaság az ebéd végeztével még sokáig mulatott az ép oly nyájás, mint mivel házi gazda és küüllőmegyei kedves vendégei körében.

Ma délelőtt a tegnapi ülésről szerkesztett jegyzőkönyv hitelesítettén a bizottmányi gyűlés tagjai haza távoztak, miután a magyar nyelven történt meghívások ellen óvásukat betérjesztették.

Igy végződött Fogaras-vidékének ezen epochalis korszakot képező bizottmányi gyűlése, melynek lefolyása arról tesz tanuságot, miszerint a bizottmányunk újjá szervezése nélkülözhetlennek látszik, ha a közjó érdekeinek bár némileg is meg akar felelni.

Távozó kedves vendégeink pedig fogadják legszívélyesebb hálánk nyilvánítását megemlékezésöktől s azon kedves óráktól, melyeket körükben élvezünk; itteni jelenlétök sokáig fog kedves emlékünknél maradni. Isten velök! y.

A bécsi világkiállításról.

(A szultán kincse.)

Különös fogalmak tapadtak e szóhoz: kincs. A gyermekmesékbl int az felénk; nehezen mekülhetünk a gyermekkor bűvös emlékeiből, s egy csudálatos vegyülete a kíváncsalnak és félelemnek szál meg, midőn a kölléposókön a barnás szürkésre főtött vaskioszba — melyben a szultán kincse öltetik — felhaladunk. S a szultán jól őrzí kincseit. Két öl magas a csupász, meredek alépitmény, melyen a kincses házikó áll. Nehéz és szorosan egymáshoz fűződő vas-rácsozat őrzí a bejáratot s még e kívül egy csoport ór kering éjjel nappal az ozmán kincs körül. Ha a kincsny, kerekded terembe lépünk, melynek erkélye főtött kupolák emelkednek, végkép eltűnnek az illusiók, melyekbe gyermekkorunk óta beleéltük magunkat; nem léptünk egy kincses barlangba a falak se nem

csillogok, se nem ragyogók. Gondosan üveg szekrényekbe elhelyezve, szemléltethők itt a szultán kincsét; némi rendtelenség, némi izléshiány fedezhető fel itt. Nem kell, hogy sárkány őrizze a kincseket, mert itt minden kő meg van számlálva, minden gyöngy meg van mérve, s mihelyt egyik foglalatából kihullt, gondosan őrzik drága porcelán-eszékben, melyek szintén az ozmán kincshez tartoznak.

Négy erkélybe szélesedik ki a kicsiny terem s ezek mindenikébe egy üveg szekrény rejt megmérhetetlen kincseket. A jobbról álló szekrényben mindennemű tűzi fegyverek szemléltethők, melyek csövei és agyai tömegtelen gyöngyökkel, rubintokkal, türkizekkel és klárisokkal ékeskednek. E fegyverek fő ékét különben az aranyműves munka képezi, mely azokon csakugyan nagyszerűt hozott létre. A nagy pukkantók úgy mint a kicsiny damaszki aczékból készült pisztolyok a leggyönyörűbb arany arabeszkekkel pompáznak, ezek csúcsait felséges gyémántok képezik. Van itt még e kívül két kicsiny puskaportartó, melyek csakugyan feltűnnek; alig látni magát a tárgyat a számtalan drágakőtől, mely az egész tülköt egész szájaig beborítja.

A bejáratnál balra véghetetlen gazdag nyereg-takarók s kengyelvasok vannak kiállítva, mikén díonagyságu saphiok tündökölnék, melyek mindegyike egy-egy bécsi ringpatolával fölér. A török, rövid damaszki kardok s más diszfegyverek: mint martalékok ejtett tegzek, egy paizs — melynek hata gyémánt gyűjtemény — mind oly darabok, melyek archaelogokra nézve becsesel birhatnak, de a többi milliók között bizony eltűnnek.

A próféta kardjának keresésére indultam; felséges kardokat láttam, pengéket, mik a damaszki kardcsiszároknak becsületére valának; láttam II Mohamed kardját, melylyel a vitéz fejedelem Bizanczot meghódította; a derek pengével sok pánczélt inget kellett szilakra aprítani, mert rajta némi alig észrevehető horzsolódások mutatkoznak; láttam a duhúgós Szolimán kardját, de a prófétaét sehol sem bíráni fölfedezni; kérdőzködtem utána a beynél s feleletül azt nyertem, hogy a felséges kard szemléletében egyedül igaz hitű muszlimának részesülhetne. A negyedik erkélyben tálcák és korsók, nargilék (viztartós pipák) a csibukok voltak kiállítva — melyeken ugyanazon embernél a richnessé, mint a fennebbi tárgyakon; alkalmazzák a drága kőveket mindenüvé, a hová nem is kellett.

De nini, mi ez? Ama nagy sárga mosdótól ott, talán csak nem készült aranyból? Nem biz a, rézből van az, s hogy e helyt tolakodik előtérbe, azt annak kö-zönheti, mert IV. Mohamed szokta belőle mosakodásait végezni.

A terem közepén álló roppant nagyságu szekrényben, mindenek előtt Nadir trónszéke tűnik föl; ez egy roppant nagy, kurta, vastag lábakon nyugvó „ülő alkalmatosság”; szerkezete nagyon durva és nehézkos s mindent a decoratio pótol; legalól arany pléhvél van bevonva a székek, s ezen fölül még egy üvegszerű boríték, melyen számtalan gyöngy és drága kő sor vonul végig; mintegy 12000 és 12100 a számuk. Akármelyik részét nézzük is ez óriási székek, mindenütt a gyöngyök gyöngye fénye, a smaragdok és rubinok lángoló tűzével vegyül; úgy látszik, hogy Nadir sahnak e trónszék elkészítése után mintegy fél pozsonyi mérőnyi felesleges ékszere maradt, a mivel aztán egy trónszármolyt dissztett fel. Nadir e csillogó drágaságot Indiának rabolta; III. Achmed török szultán meg a persa sahtól szerző meg erőszakos módon mind a trónt, mind a szármolyt. Ha Savoyai Eugen herceg III. Achmet legyőzése után egészen Konstantinápolyt nyomult volna elő, talán a bécsi cs. k. kincstárban szemléltethetők e széket. Mily változékony a trónok sorsa! Ha a sah-in-sah majd párhét múlva Bécsbe érkezik, bizonyára el nem megy a szultán kincseinek szemléltésére, ép úgy a mint Hietzingbe Bécs mellett tartozkodó hannoverai exkirály vörös liberális inassai egyetlenegyszer sem voltak a világkiállítási téren megpillanthatók azon idő alatt, mialatt Augusztus német császárné Bécsben volt.

A trónon magán, úgy mint a fölött Murad Gehasi hadi pánczélszata van kiállítva; ez volt az első ozmán uralkodó, kinek a most európai Törökország meghódított. Egy pánczéling apró piciny kis aczélyűrűkből egybefűzve bámulus szép és gazdag mivezetű mellvasokkal, ugyancsak drága kőszülökü labzáborítók és keztyűk, karfedők damaszki aczélből, melyen a mester műszere meglát-szott; egy turbánba végződő sisak egészítik ki a gyűjteményt. A sisak a legszebb tárgy, rubint koszorú köríti a világ egyik leghíresebb ékkövé, egy diónyi fekete gyémántot, s a nyílt sisak fölött büszkén ing egy arany toll. Mit a szekrény még e kívül tartalmaz, eltörpül a trón mellett.

Ez lenne tehát a szultán kincse, vagy jobban mondva nem maga a szultán kincse, hanem egy kis válogatott gyűjtemény ama drágaságokból, miket a stambuli szerály magába rejt. A kulturnemzetek békés harozterén a szultán hadi diszjolvényei drágaságok, miket a szomszédoktól raboltak, ama drágaságok mellett, miket az ember az ellenséges természettel küzdelemben hódított meg — az ellentét nagyszerű. A gyűjtemény értéke 60 egész 80 millió fitra tehető.

A székely pályadíj-alapról XXIV-ik közlemény.*)

V. Sepsi-Otjársai szolgabíró gyűjtő ivén:

Fülöp Mihály 20 kr. Vida Mózes 10 kr. Nagy András 20 kr. Gál Péter 1 frt. Rezek Károly 1 frt. Rákosi István 20 kr. Balog Zsigmond 50 kr. ifj. Fülöp István 10 kr. Kerekes Sándor 12 kr. ifj. Kis Aron 24 kr. Kis András 12 kr. id. Kerekes Ferenc 12 kr. Veres István 30 kr. Vida Mihály 20 kr. Bacsoni Károly 20 kr. Benedek János 20 kr. Nagy Lajos 1 frt. Gáspár Albert 50 kr. Orbán I. 15 kr. Joó Zs. 15 kr. Vajna I. 5 kr. Komsa György 5 kr. Kis Sámuel 3 kr. Kovács Károly 3 kr. Fejér Miklós 10 kr. Gál Sándor 10 kr. Serester Ferenc 4 kr. Gál István 10 kr. Bedő Mihály 2 kr. id. Nagy Lajos 60 kr. Aldobolyközsége 4 frt. Szörösei Vincze 1 frt. Czirjék András 10 kr. Czirjék Károly 20 kr. Zoltán községe 1 frt. Szakács András 10 kr. Péter Gergely 20 kr. Kicsid István 10 kr. Szakács Imre 10 kr. Demeter András 10 kr. Zsunkuj Mózes 10 kr. Szántó János 10 krajczár. Demeter Zsigmond 10 kr. Demeter György 10 kr. Ilyés György 10 kr. Molnár István 10 kr. Benkő Rafaelnő szül. Lázár Róza 1 frt. Ballok Ferenc 20 kr. Kis Mihály 1 frt. Köröspatak községe 1 frt. Pap János rom. cath. lelkész 1 frt. Téglás Mihály és nője Csiki Juliánna 2 frt. Szinte László 1 frt. Fejér József 50 kr. if. András Mózes 10 kr. Kátó András 20 kr. Tibáld Lajos 30 kr. Balog Zsigmond 10 kr. Kis József 40 kr. Kis Gábor 20 kr. Bedő Imre 10 kr. Fischler György 50 kr. ifj. Bedő Sándor 20 kr. Bedő Mózes 20 kr. Kis János 10 kr. Bedő Dániel 20 kr. Korbán Mihály 10 kr. Pilbárt Mihály 20 kr. Imre Lajos 10 kr. Költő Balint 10 kr. Költő Sámuel 10 kr. Jegesi József 50 kr. Neumann József 50 kr. Demeter Dénes 1 frt. 50 kr. Benkő Nándor 1 frt. Nagy Barabás 50 kr. Baló Lajos 50 kr. Téglás Mózes 20 kr. Gábor Endre 10 kr. Szabó Dénes 20 kr. Sorbán Ferenc 15 kr. ifj. Ráduly János 10 kr. Kis Jakab 30 kr. Bedő Lajos 10 kr. ifj. Bedő Dániel 10 kr. Komán József 10 kr. Bedő Ádám 10 kr. Bedőházi József 10 kr. Ütő András 10 kr. Gyöngyösi László 10 kr. Benkő Dániel 10 kr. Kis Károly 10 kr. Kis Dávid 10 kr. Kis György 10 kr. Kis János 10 kr. Téglás Aron 10 kr. Kovács Aron 5 kr. Vitályos Károly 5 kr. Imre Zsigmond 4 kr. Gyöngyösi Bóniám 5 kr. Szabó Izrael 10 kr. Bedő Dávid 10 kr. Bedő László 10 kr. Kovács László 10 kr. Bartók József 10 kr. Berde József 10 kr. Vitályos János 20 kr. Gyöngyösi Gábor 20 kr. Gidófalva községe 1 frt. Csulak András 10 kr. Edelstein Izrael 10 kr. Pap Borbála 5 kr. Kövér Mózes 10 kr. Csiszér István 20 kr. Vitályos Antal 5 kr. Nagy Ferenc 10 kr. id. Fazakas László 5 kr. Koloza Dávid 10 kr. Józsa Ferenc 5 kr. Körödi István 5 kr. Ferenc György 10 kr. Marójan Aron 5 kr. Jancsó Aron 10 kr. Orbán Zs. 5 kr. Fazakas F. 5 kr. Miskolci S. 30 k. Miskolci György 20 kr. Fazakas Pál 10 kr. Kátai József 20 kr. Jancsó László 10 kr. Fazakas Sándor 5 kr. Fazakas Zsigmond 5 kr. Vitályos László 10 kr. Zsigmond Ferenc 5 kr. Vitályos Gábor 10 kr. Kövér Lajos 20 kr. Magyar Károly 10 kr. ifj. Vas Dénes 10 kr. Imre Gábor 5 kr. Csiszér Mihály 5 kr. Bernád József 5 kr. Vitályos Lajos 10 kr. Csulak József 10 kr. Balog László 10 kr. Vitályos Ferenc 10 kr. Deák József 20 kr. Balog József 10 kr. Imre György 5 kr. Ovári Antal 5 kr. ifj. Vitályos Gábor 20 kr. Sigmund Anna 30 kr. Fejes József 5 kr. Inoze András 10 kr. Balog András 10 kr. Magyarosi János 20 kr. Magyarosi Károly 30 kr. Fejes Mihály 10 kr. Fejes János 10 kr. Inoze József 20 kr. Pap Mózesnő 5 kr. Berde Ferenc 10 kr. Fejes Antal 20 kr. Gáspár József 10 kr. Csulak Károly 20 kr. Imreh Antal 10 kr. ifj. Pap László 5 kr. Magyarosi Zsigmond 5 kr. Gáspár Károly 10 kr. Csulak András 8 kr. Balog Józsefnő 20 kr. Molnár József 5 kr. ifj. Inoze Zsigmondnő Bartha Juliánna 20 kr. Vitályos Károly 10 kr. ifj. Gáspár Antal 10 kr. ifj. Gáspár Aron 5 kr. id. Pap László 5 kr. Csulak Gergely 5 kr. S. Martonos községe 1 frt. Gidófalvi János 1 frt. Kökök községe 1 frt. Veres István 20 kr. ifj. Molnár József 20 kr. Serester Sándor 50 kr. Zsigmond Ádám 10 kr. Tóth Ferenc 10 kr. Kilyéni Ferenc 10 kr. Molnár Beniam 10 kr. Tok Márton 10 kr. Nagy Ferenc 1 frt. Nagy Péter 20 kr. Lőrincz János 1 frt. Nagy Károly 1 frt. Csiszér Gergely 20 kr. Nagy Gergely 50 kr. Vas Dénes 20 kr. Szabó Mihály 30 kr. Inoze Ferenc 20 kr. Kovács Antal 20 kr. Nagy Károly 50 kr. Kovács Sámuel 20 kr. Boda Samu 20 kr. Inoze József 20 kr. Szabó József 20 kr. Mihály János 20 kr. Molnár Balázs 1 frt. Imreh Albert 1 frt. Nagy György 20 kr. özv. Szörösei Józsefnő 20 kr. En is adtam 20 kr. Barabás Lajos 5 kr. Bak István 4 kr. Kovács József 10 kr. Vitályos Károly 10 kr. Bakosi Vitályosné 10 kr. Benkő Zsuzsanna 10 kr. Bakosi József 12 kr. Ördög Ferenc 12 kr. Bakosi Ferenc 10 kr. Benkő István 10 kr. Bakosi János 15 kr. Zoltáni Eleknő 10 kr. Dálnoki Gergely 9 kr. Imreh Zsigmond 25 kr. Hatházi Károly 25 kr. Etfalva községe 2 frt. En is adtam 20 kr. Posta János 50 kr. Teleki Sándor

*) A Székely Hírlap, Erdély és Nemere tisztelt szerkesztőjéi tisztelettel kérem e közl. szíves átvételére.

J. E.

20 kr. Mihály Elek 20 kr. Benkő János 20 kr. Turi György 60 kr. Kocsis Ferenc 60 kr. Klein Móröz 60 kr. Bartók Gergely 30 kr. Málnás községe 5 frt. Bartók Lázár 20 kr. Kátai Zsigmond 20 kr. Mihály András 40 kr. Kátai Ferenc 10 kr. ifj. Bartók Ferenc — kr. Kátai Mózes 10 kr. Mihály Ferenc 10 kr. Nyeső István 10 kr. Szép József 10 kr. Málnási Zsigmondnő 50 kr. Berde Sándor 1 frt. ifj. Balog Elek 20 kr. Imre Antalné 10 kr. Imre István 10 kr. Imre József 15 kr. Fejér Antal 5 kr. Nagy Dénes 10 kr. Fotos községe 2 frt. Imre Aron 10 kr. Balog Lajos 10 kr. Imreh Károly 10 kr. Balog Aron 10 kr. Magyarosi György 40 kr. Porzsolt Lajos 25 kr. Zajzon Farkas bodoki ref. pap 1 frt. Józsa Lajos bodoki énekvezér 30 kr. Luczai Mihály 50 kr. Henter Sándor 50 kr. Schönfeld Ignác 10 kr. Barabás József 50 kr. Bartók Zsigmond 50 kr. Erdős László 10 kr. Bodok községe 5 frt. Zalán községe 5 frt. Zaláni ev. ref. egyházmegye 1 frt. Sára Lajos 1 frt. Fejér János nyug. százados 3 frt. Fejér Jánosné Sára Rozália 3 frt. Özv. Sára Zsigmondnő 1 frt.

VII. Miklósvárszéki szolgabíró gyűjtő ivén:

Molnos József 10 kr. Péterfi József 10 kr. Darkó Imre 10 kr. Borbáth László 20 kr. Popovics István 20 kr. Borbáth Ferenc 15 kr. Nagyajta községe 2 frt. Költő György 50 kr. Bedő József 20 kr. Darkó Lajos 20 kr. Szalad János 20 kr. ifj. Varga Mihályné Darnoczi Mária 20 kr. Török Sándor 50 kr. Szász Rózsalia 10 kr. Krizsa Sándor 30 kr. Darnoczi József 20 kr. id. Péterfi Tamás 10 kr. Rosenauer Márton 50 kr. Georg Tartlek 2 frt. 40 kr. Inoze József 20 kr. ifj. Péterfi Tamás 20 kr. Szabó István 30 kr. Kinsler Frigyesnő Klossz Károlina 20 kr. Gocsman György 20 kr. özv. Czéh K.-né 20 kr. özv. Ombodi L.-né 20 kr. özv. Tora Józsefnő 1 frt. Pozna M.- 10 kr. Benedek I. Poma D. 10 kr. 20 kr. Zathureczky J 2 frt. Kovács Elek 20 kr. Kisgyörgy Sámuel 20 kr. Kisgyörgy József 20 kr. Szabó Nelli 1 frt. ifj. Szebeni Dávid 50 kr. Darnoczi Józsefnő 10 kr. ifj. Bálint István 20 kr. Kovács Józsefnő 20 kr. Péter Reusz 20 kr. Mihály János 20 kr. Körödi István 20 kr. Pozna György 20 kr. Simon György 10 kr. Bocz Lajos 10 kr. Szentpáli Dénes 30 kr. Bihari József 20 kr. Németh S. 20 kr. Gergely F. 1 frt. Darkó P. 15 kr. Dombi M. 10 kr. Péter József 15 kr. Rabocska József 15 kr. Szebeni Miklós 20 kr. Deák Mózes 20 kr. Rabocska István 15 kr. özv. Benedek Józsefnő 1 frt. Péter József 20 kr. Toók Elek 40 kr. Serbán János 20 kr. Molnár György 10 kr. id. Varga Mihály Pál Kata 20 kr. Téglás József 40 kr. Alberti Aron 20 kr. Bartha András 20 kr. id. Bartha György 20 kr. Nemeth János 30 kr. id. Nemeth Mózes 15 kr. Ferenc Istvánné 40 kr. Rétyi János 10 kr. Péterfi L. Aron 20 kr. Péterfi L. Aronné 10 kr. Fekete József 10 kr. Darkó István 20 kr. Simon György 15 kr. Bartha András 10 kr. id. Dézsi Aron 10 kr. Dézsi Juliánna 10 kr. Dézsi Mihály 10 kr. Lengyel Antal 40 kr. Ferenc Istvánné 50 kr. id. Ferenc György 10 kr. Médei Józsefnő 20 kr. Médei Andrásné 10 kr. Ferenc Anna 30 kr. Péterfi Sándorné 50 kr. Kisgyörgy Dávid 20 kr. Oláh József 1 frt. Donáth Károly 20 kr. Goldstein József 20 kr. Szabó Pál 10 kr. Péterfi L. Aronné Bocz Mária 20 kr. Szebeni H. Nuzzi 20 kr. Kisgyörgy Sámuel 20 kr. Kisgyörgy József 10 kr. Bihari Ferencné 20 kr. Csiki Aron 5 kr. Péterfi Dávid 10 kr. Gáspár István 20 kr. Péterfi Borbála 20 kr. Gáspár Mózes 10 kr. id. Keresztes Samuel 10 kr. Kerekes Aron 15 kr. özv. Bora Sándorné 2 frt 50 kr. Péter Anna 20 kr. Bedő József 1 frt. Benkő József 3 frt. Sükösd Sándor 1 frt. Inoze Gerő 2 frt. Bartha Károly 1 frt. Simonfi Samu 1 forint. Mórík Lajos 1 forint. Debiczki Mihály 1 frt. Gáspár Antal 1 frt. Nagy Pál 1 frt. Kelemen Dénes 50 kr. Szabó János 1 frt. Száz György 1 frt. Gergely Ferenc 1 frt. Benedek Sándor 50 kr. Fejér János 50 kr. Inoze Ferenc 30 kr. Beczasi János 50 kr. Puskás Mihály 30 kr. Fitnuseuk 20 kr. Thomas Moser 30 kr. Dánér István 1 frt. Császár Sámuel 20 kr. Márk Lajos 20 kr. Zathureczky Gábor 1 frt. Bertalan Aron 15 kr. Vinkler András 15 kr. Ajvasz Kristóf 50 kr. A baróthi eszmamdia társulat 1 frt. Pál Antal 20 kr. Darabos Mihály 20 kr. Csulak Károly 20 kr. Gál Ignác 50 kr. Gergely János 10 kr. Szabó Bernád 20 kr. Inoze Mózes 15 kr. Inoze Gáspár 10 kr. Inoze János 10 kr. Albert Aron 1 frt. Tökés Miklós 40 kr. Sikó András 40 kr. Tana András 20 kr. Kisgyörgy Aron 10 kr. Nagy Elek 10 kr. Bodosi Sándor 10 kr. Mikó József 30 kr. Tana György 20 kr. Bakó István 40 kr. Pál György 20 kr. Kozma Elek 10 kr. Nagy Sándor 10 kr. Barra Lajos 50 kr. Nagy Miklós 10 kr. Bakó Sándor 10 kr. Varga András 10 kr. Both Miklós 10 kr. Nagy József 20 kr. Agyagási Nagy József 1 frt. Kozma István 10 kr. Léta Sámuel 10 kr. Lőfi Aron 1 frt. 50 kr. Albert Lőrincz 50 kr. Benkő János 40 kr. Bartha János 1 frt. 50 kr. N. N. 1 frt. Gáspár Bogdán 40 kr. N. N. 10 kr. Középajta községe 1 frt. Budai József 20 kr. Márk István 10 kr. Csiki József 10 kr. Benkő Gergely 8 kr. Benkő Dániel 5 kr. Simon Elek 4 kr. Benkő Aron 10 kr. Trattner Lajos 20 kr. Biró András 40 kr. Molnár Albert 10 kr. Simon István 10 kr. Csiki Sámuel 5 kr. Nagy Mihály 2 kr. Nagy Mihály 5 kr. Simon István 4 kr. Szilágyi János 5 kr. Szabó János 5 kr.

Sepsi-Bacson községe 5 frt. Bardócz István Lajos 4 kr. Kusztoz Károly 6 kr. Nagy Sámuel 50 kr. Bende Elek 2 kr. Tusa Elek 2 kr. Mátyás László 2 kr. Nagy Józ. 4 kr. Pataki Á. 4 kr. Szörösei Vilma 10 kr. Miklós Emma 5 kr. Miklós Zsuzsa 2 kr. Szörösei Eleknő 30 kr. ifj. Pataki Aron 2 kr. Fákó László 2 kr. Marmorstein Lajos 10 kr. Tóth Mózes 4 kr. Tóth Jánosnő 4 kr. Naguly Andráné 2 kr. Donáth Zoltán 2 kr. Donáth Sándor 2 kr. Molnár János 4 kr. Kőnczei Kelemen 10 kr. id. Pataki Aron 6 kr. Simon Mihály 2 kr. Fazakas Sándor 5 kr. Zakariás Mihály 5 kr. Zakariás István 2 kr. Zakariás András 2 kr. ifj. Fazakas Elek 2 kr. Deák Imre 5 kr. Péter János 1 kr. Kövér Mózes 2 kr. Bitai Imre 5 kr. Zakariás János 2 kr. Kövér Ferenc 3 kr. Fodor István 2 kr. Bede Dávid 5 kr. Lakatos Miklós 5 kr. Handra László 2 kr. Csia Gergely 5 kr. Csia J. 6 kr. Szabó I. 6 kr. Péter Károly 2 kr. ifj. Fazakas József 2 kr. Bántó József 2 kr. Kövér Anna 2 kr. Bede Barabás 5 kr. Bitai Gergely 2 kr. Nagy Boldizsár 2 kr. ifj. Péter László 2 kr. Péter Lajos 2 kr. Csia Ignác 6 kr. Szabó Albert 5 kr. Csia Lukács 4 kr. Csia Elek 50 kr. Csákány Mihály 4 kr. Csia Zsigmon 10 kr.

Utólagosan Kőnczei József Pénztárnok 5 frt. Barabás Albert 1 frt. Nagy Aron 1 frt. Köpecz községe 1 frt. utólagos összeg 8 frt. a korábbi gyűjtés 556 frt. 82 kr. általános összeg 564 frt. 82 kr.

Az így gyűlt és megjelölt összeget a mai nap u. m. június 28-án Takarékpénztárba tevém, az addig ott levőkkel együtt a kamatozó tőke tett: ötezer százötvenkét forintot 17 krt, a mihez adva az akkor még fizetetlen levő 579 frtot és 98 krt, az egész székely pályadíjalap e mai napon volt: 5732 frt 15 kr., az ügy pártolójának száma 4409!

Voltak még hozzám részint beadott, részint bejelentve némely kisebb adományok, de azok nyilvánossá tételét a következő XXV-ik közlésre hagyom. Legyen e közlemény egészen Nemes Háromszék dicsőségének szentelve, legyen e nap e szék hazaszerető székelységének ünnepnapja, mondjuk e győnvörű gyűjtési eredmény alkalmából egy szívvel lélekkel: éljen a derék Háromszék, melynek még koldusai is adakoznak a nemzeti ügyre!

Kolozsvárott, június 28-án 1873.

Jakab Elek.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 15.

— **T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mihamarabb megújítani, nehogy a lap küldésében fenakadás történjenk.**

— **Az egyetemi jogi kar jövő évi dékánjaul az Dr. Haller Károly választott meg.**

— **Dalkörünk** közelebbi dalestélye igen szép s válogatott műsorozattal bírand. Többek közt előadják Belizár dalméből „boglárók dalá”-t. Derék, szorgalmas daláraink nagyban készülnek estélyökre.

— **Fölhívas.** Arvaházunk jelenlegi pénzalap erejéhez mérve, a helyek mind betéven töltve, ismételve felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy az árvák elhelyezését könnyíteni óhajtván, intézetünk elfogad — a szabályoknak megfelelő árva leánykakat — 6 frt havi díjért. — Az illetők jelentkezhetnek br. Bornemiza Ignáczné, — Bán Istvánné és alólírtnál. A választmány 1873. mart. 7-én tartott üléséből. Kolozsvárt, 1873. július 12-én.

Szász Domokosné, titkár.

— **Figyelmeztetés.** Az Erdélyi országos muzeum régiség és éremtára, miután számos nevezetős darabja a bécsi világtárlatra van felküldve és őre is ez idő szerint hivatalosan távol van, további rendelkezésig zárva marad.

Az igazgató választmány.

— **A kolozs-monostori gazdasági intézetben** a rendes szigorlatok e hó 28-án veszik kezdetüket s eltartanak körülbelül a jövő hó 8-áig.

— **A jogász segélyző-egylet** javára rendezett előadás anyagilag nagyon silányul ütött ki. A jelenleg uralkodó hőség okozta azt, mert a közönség ilyenkor kerüli a zárt helyet és inkább a szabadba a friss levegőre siet. E mellett az egyetemi polgárok is elszéledtek, ebben kell keresnünk az okot.

— **Az egyesült erdélyi takarékpénztár** folyó hó 11-ről a következő körlevelet intézte az aláírási helyekhez: „Következő intézetünk részvényeinek kibocsátását — köz tudomás szerint — a Pesti Bank vette át, s az aláírások elfogadására önök is ettől kaptak a megbízást. Az elszámolás ez intézettel a napokban megtörtént, s a befolyt összegek átvétele folyamatban van. Közelebről közgyűlést fogunk összehívni, a mely az alapszabályokat, tekintettel a jelenlegi pénzügyi viszonyokra, aként módosítsa, hogy az intézetet az aláírt részvényekre már megtörtént 30% befizetéssel is megnyithassuk. E körülményről van szerencsénk önöket azon kéressel értesíteni, hogy a hosszas hallgatás következtében netalán aggódó aláírók at megnyugtani és tájékoztatni sziveskedjenek.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes betűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek, baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA 1 frt.

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**, a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövidebb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosítottik.

105—*

Gámán János örökösei könyvnyomdája.